

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Landstinget. № 70.

Tredie Session.

52de Møde.

Torsdagen den 8de Januar.

(Forts.)

Solberg (forts.): Kunne de udrede det, — og det maa man jo antage, siden det forlanges af dem — saa troer jeg ogsaa, at det Spørgsmaal er besvaret, hvorledes de kunne udholde aarligt at udrede 1% mere, end de hidtil have udredet. Den samme ærede Rigsdagsmand har sagt, at Pant-havernes Lærv ikke er varetaget, idet de faae uopstigelige Obligationer, hvis Priis vil aftage; men han har ikke lagt Mærke til, at Kirkerne Priis ogsaa vil aftage. Idet nemlig saavel han, som næsten alle de, der have talt, for det Første have sagt, at den Lov, som er foreslaaet af den ærede Majoritet i Udvalget, bør og maa antages, og idet de have anbefalet den, saa have de tillige sagt, at det er uøstelig, at Tienden bliver afløst, og at den bør afløses, og derved have de ærede Herrer selv bragt den Spænding tilveie, som de saameget frygte for. Nu er det offentligt udtalt her i Thinget fra forskjellige Sider, at man ønsker Tienden afløst, og altsaa ville alle de, som ere Kirker, vente, at det snart vil komme, saa at allerede denne Udtalelse kan bevirke, at Mange, som have Penge staaende i Tiender, ville opstige deres Penge, og denne lange Tid, som nu gaaer hen, vil gjøre Stillingen langt mislignere, end naar Afgjørelsen rykkede noget nærmere frem, thi Frygten for en Ting, og navnlig for en Ulykke, som kan komme, er altid meget værre end selve Tingen. Naar den kommer, viser den sig mange Gange ikke nær saa farlig og frygtelig, som naar man seer den langt borte. Jeg maa tilstaae, at jeg er ikke saa forstrækkelig bange for den Uret, som Overne, hvis denne Lov gaaer

igennem, blive tilføiede. Jeg har talt med mange forskjellige Tiendeydere, og jeg har, hvad der har glædet mig særdeles meget, fundet største Delen af dem, eller — jeg kan næsten sige — alle dem, jeg har talt med, beredvillige til at gaae ind paa Loven, som den foreligger. Det har sin Grund i, at Bondestanden har et Dnske, som er levende i deres Sjæle om at befries for alle disse Byrder, — befries fra alle saadanne aarlige Afgifter; den har en Stræben efter at frigjøres fra disse Baand, som hvile paa den, og det er en saa priselig Bestræbelse, at den fortjener, at Staten og det Offentlige paa alle Maader skal komme den imøde og understøtte den, og dette, at Saamange af Bondestanden have vittret og erklæret, at de ere tilfredse med denne Afgjørelse af Sagen, som er foreslaaet i det foreliggende Lovudkast, det er netop et hæderligt Beviis for, at denne Stand ikke vil forurette Nogen; det er et Vidnesbyrd om, at Tiendomsikkerheden ikke fra denne Side er saa truet, som man i mange Kredse vil sige og gjøre gjeldende; det er netop et Beviis for, at den Tale, man fremfører imod Bondestandens Bestræbelser, ingenlunde forholder sig rigtig, forsaavidt man nemlig siger, at den vil have Byrderne afløst, uden at give Erstatning for dem; thi her i dette Tilfælde, naar Bønderne stemme for denne Lov, saa stemme de jo for at give Mere, end de ærede Herrer sige, at der med Rette kan tilkomme dem at give. Jeg maa ogsaa gjøre opmærksom paa, at dette Dnske, at frigjøres fra saadanne Baand, er ogsaa begrundet i den Frygt, som Landboerne have, i Henhold til hvad der er skeet i tidligere Tider, nemlig, at de slet ikke kunne beregne Fremtiden; de kunne ikke vide, hvilke Byrder Staten maatte finde det nødvendigt at paalægge dem, og derfor er det altid rigtigt, at man i de Tider, hvor Herren vel-